

Univerza v Mariboru

**KAKOVOST VISOKOŠOLSKE KNJIŽNICE
SKOZI PRIZMO PROCESA SAMOEVALVACIJE
PRIMER UNIVERZE V MARIBORU**

**MAG. DUNJA LEGAT,
SANDRA KURNIK ZUPANIČ,
Univerzitetna knjižnica Maribor**

SISTEM ZAGOTAVLJANJA IN PREVERJANJA KAKOVOSTI NA UNIVERZI V MARIBORU

- Ustanovitev Komisije za ocenjevanje kakovosti Univerze v Mariboru leta 1997 (stalna komisija Senata UM).
 - Univerzitetna knjižnica Maribor ima v komisiji svojega predstavnika
- Pravilnik o postopku samoevalvacije in evalvacije univerze in njenih članic ter sestavi in številu članov komisije za ocenjevanje kakovosti univerze (2006, 2008).
- Od leta 2000 večina članic izvaja letno samoevalvacijo svoje dejavnosti in pripravi poročilo s področja kakovosti.
- Glavni namen je ocena stanja in priprava izboljšav v skladu s pravilnikom o postopku samoevalvacije in evalvacije univerze.

PODROČJA PRESOJE

Pri samoevalvaciji univerze ali članice univerze v skladu z merili NAKVIS-a ocenjujejo (prilagojeno za knjižnično dejavnost):

- vpetost v okolje,
- delovanje visokošolskega zavoda,
- dokumentacija ter skrb za kakovost,
- kadri,
- študenti,
- materialne razmere,
- zagotavljanje kakovosti.

SAMOEVALVACIJA IN UKM

- Imenovanje samoevalvacijske skupine UKM (Komisija za kakovost UKM) – 5 do 7 članov iz vrst strokovnih in administrativnih delavcev.
- Komisijo na predlog ravnatelja knjižnice imenuje strokovni svet knjižnice.
- Osrednja univerzitetna knjižnica UM Univerzitetna knjižnica Maribor izvaja samoevalvacijo svoje dejavnosti od leta 2002.
- Leta 2006 je bila na Komisiji za ocenjevanje kakovosti UM sprejeta

**STRATEGIJA KAKOVOSTI
OSREDNJE UNIVERZITETNE KNJIŽNICE,
ki jo je potrdil Senat Univerze v Mariboru.**

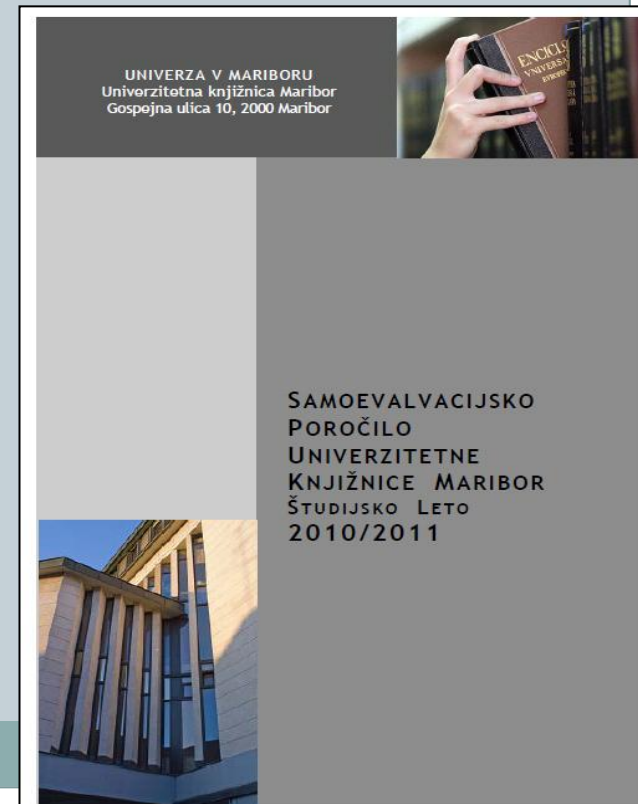
SAMOEVALVACIJSKO POROČILO

Je predstavljeno oz. potrjeno

- Na senatu visokošolskega zavoda oz. strokovnem svetu druge članice (Strokovni svet UKM),
- Na Komisiji za knjižnični sistem pri ravnateljici UKM,
- Na Komisiji za ocenjevanje kakovosti univerze,
- Na Senatu Univerze v Mariboru.

JAVNA OBJAVA NA SPLETNIH STRANEH

SAMOEVALVACIJA IN KNJIŽNIČNI SISTEM UNIVERZE V MARIBORU

- Knjižnična dejavnost je bila v okviru fakultet slabo predstavljena ali celo prezrta – vloga knjižnic se zdi preveč samoumevna.
- Knjižnica obravnavana na članicah v poglavju “materialne razmere”.
- Leta 2007 prvič izvedena samoevalvacija knjižnične dejavnosti po

ENOTNIH SAMOEVALVACIJSKIH MERILIH
za UKM in visokošolske knjižnice članic UM.

Knjižnični informacijski sistem UM

- Univerzitetna knjižnica Maribor,
- Knjižnica Ekonomsko-poslovne fakultete,
- Knjižnica Fakultete za energetiko (sedež v Krškem),
- Knjižnica Fakultete za kmetijstvo in biosistemske vede,
- Knjižnica Fakultete za logistiko (sedež v Celju),
- Knjižnica Fakultete za organizacijske vede (sedež v Kranju),
- Knjižnica Fakultete za varnostne vede (sedež v Ljubljani),
- Knjižnica Fakultete za zdravstvene vede,
- Knjižnica Medicinske fakultete ,
- Knjižnica Pravne fakultete,
- Knjižnica tehniških fakultet (knjižnica Fakultete za elektrotehniko, računalništvo in informatiko, Fakultete za gradbeništvo, Fakultete za kemijo in kemijsko tehnologijo ter Fakultete za strojništvo),
- Miklošičeva knjižnica - FPNM (knjižnica Filozofske fakultet, Pedagoške fakultete in Fakultete za naravoslovje in matematiko).
- Fakulteta za turizem nima lastne knjižnice – pogodba s splošno knjižnico Brežice.

KVANTITATIVNA ENOTNA SAMOEVALVACIJSKA MERILA ZA KNJIŽNIČNO DEJAVNOST NA UM

KAZALCI USPEŠNOSTI KNJIŽNIČNE DEJAVNOSTI V UNIVERZITETNI KNJIŽNICI MARIBOR IN VISOKOŠOLSkih KNJIŽNICAH UNIVERZE V MARIBORU

Študijsko leto 2011/2012

II. KNJIŽNIČNA ZBIRKA

(obravnavano koledarsko leto 2011 - 1.1.2011-31.12.2011)

- Število enot knjižničnega gradiva* glede na število aktivnih uporabnikov- študentov in zaposlenih na visokošolskem zavodu/
- Število enot knjižničnega gradiva* glede na število študentov vpisanih na visokošolski zavod/univerzo².

- Število er
- Število er visokošol
- Število er
- Število er
- Število er
- Število na visokošol
- Število na (tiskanje)
- Število na revije)
- Število kr sodelavce
- Število na
- Število kr odstotek.

III. DEJAVNOST IZOBRAŽEVANJA

(obravnavano obdobje študijsko leto 2011/2012 - 1.10.2011-30.9.2012)

IV. RAZVOJ POTENCIALOV KNJIŽNICE

(obravnavano obdobje študijsko leto 2011/2012 - 1.10.2011-30.9.2012)

- število aktivnih uporabnikov- študentov in zaposlenih na visokošolskem zavod/ knjižnice,
- število študentov vpisanih na visokošolski zavod/univerzo² glede na število
- skupno število aktivnih uporabnikov glede na število strokovnih delavcev

Tabela 4: Raz

V. PROSTORI IN OPREMA

(obravnavano obdobje študijsko leto 2011/2012 - 1.10.2011-30.9.2012)

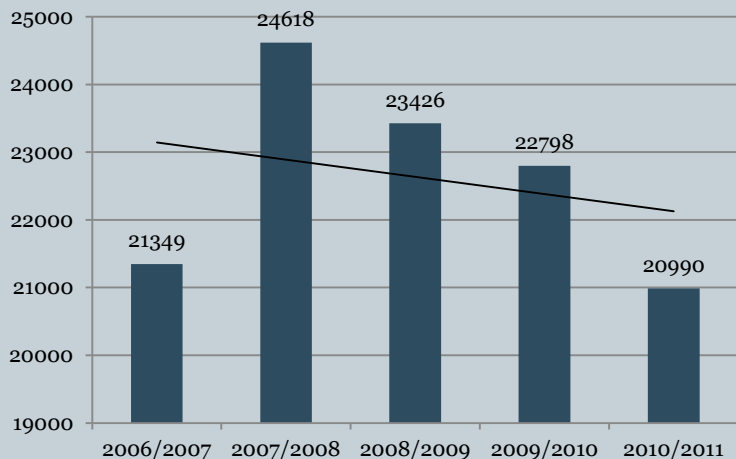
- Število aktivnih uporabnikov- študentov in zaposlenih na visokošolskem zavodu/univerzi^{1,2} glede na število računalniških delovnih mest,
- Število študentov vpisanih na visokošolski zavod/univerzo² glede na število računalniških delovnih mest,
- skupno število aktivnih uporabnikov glede na število računalniških delovnih mest,
- Število aktivnih uporabnikov- študentov in zaposlenih na visokošolskem zavodu/univerzi^{1,2} glede na število čitalniških sedežev,
- Število študentov vpisanih na visokošolski zavod/univerzo² glede na število čitalniških sedežev,
- skupno število aktivnih uporabnikov glede na število čitalniških sedežev,
- Število aktivnih uporabnikov- študentov in zaposlenih na visokošolskem zavodu/univerzi^{1,2} glede na velikost knjižničnega prostora³ v m²,
- Število študentov vpisanih na visokošolski zavod/univerzo² glede na velikost knjižničnega prostora³ v m²,
- skupno število aktivnih uporabnikov glede na velikost knjižničnega prostora³ v m²,
- Prisotnost brezžičnega računalniškega omrežja (DA/NE).

Tabela 5: Prostori in oprema

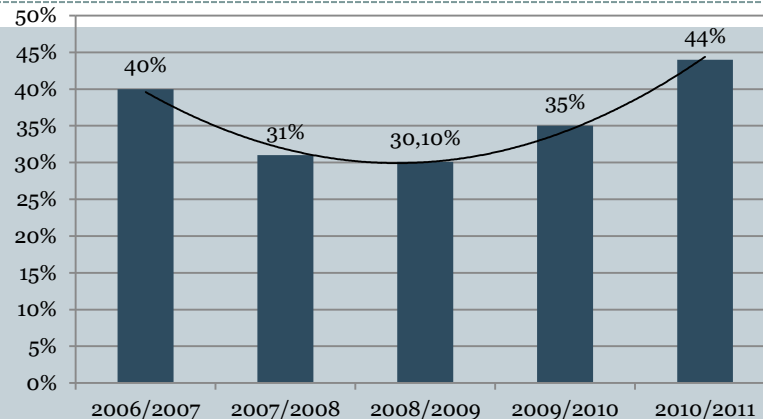
DELEŽ	Število računalniških delovnih mest	Prisotnost brezžičnega računalniškega omrežja /DA/NE	Število čitalniških sedežev	Velikost knjižničnega prostora ³
Število aktivnih uporabnikov- študentov in zaposlenih na visokošolskem zavodu/univerzi ^{1,2}				
Število študentov vpisanih na visokošolski zavod/univerzo ²				
Škupno število aktivnih uporabnikov ²				

- Uporabniki in storitve
- Knjižnična zbirka
- Dejavnost izobraževanja
- Razvoj potencialov knjižnice
- Prostori in oprema
- Izdatki knjižnice

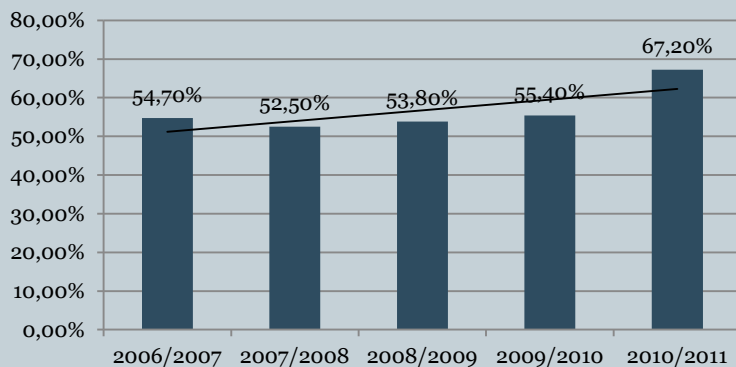
Kvantitativni kazalniki

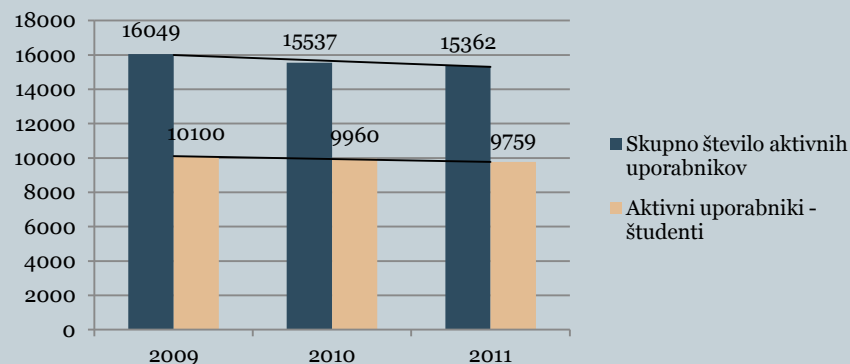
Trend upadanja števila vpisanih študentov na UM

Trend naraščanja števila aktivnih uporabnikov študentov univerze glede na število vpisanih na UM (UKM)

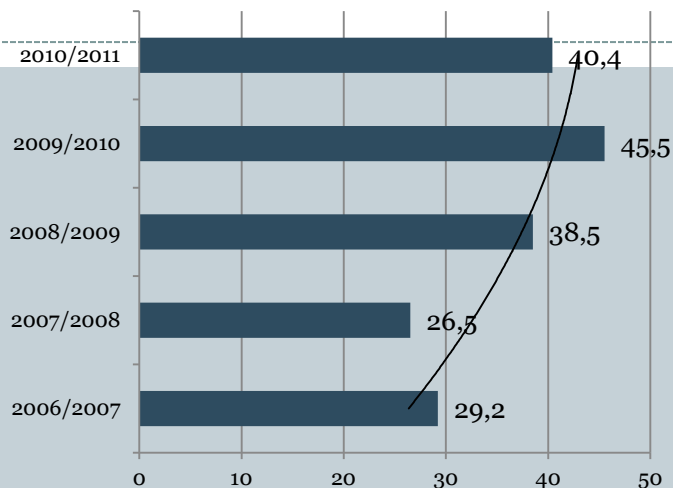

Trend naraščanja števila aktivnih uporabnikov – študentov in zaposlenih na UM glede na skupno število uporabnikov (UKM)

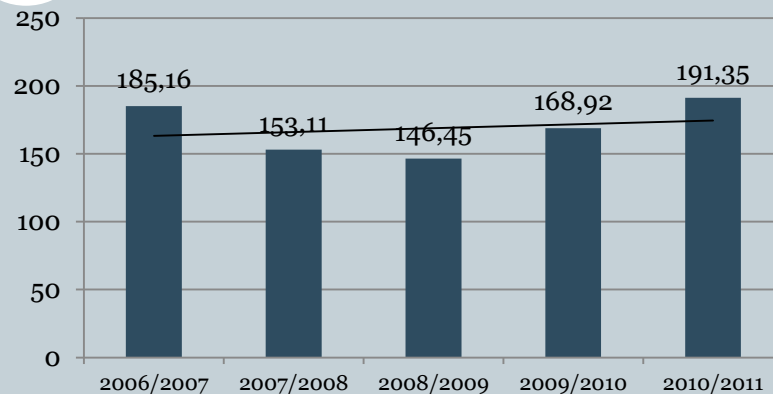

Upad števila aktivnih uporabnikov (UKM)

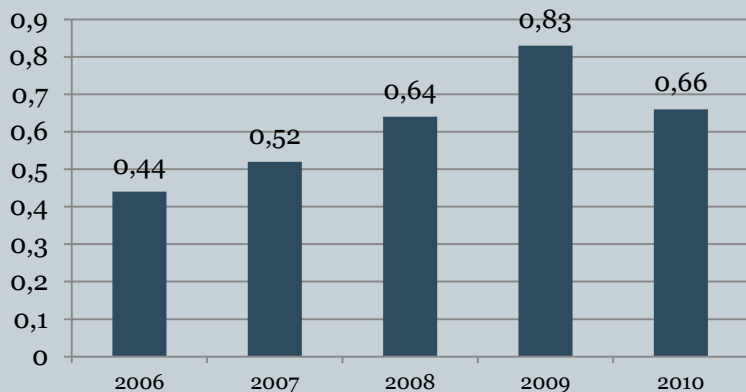
Kvantitativni kazalniki

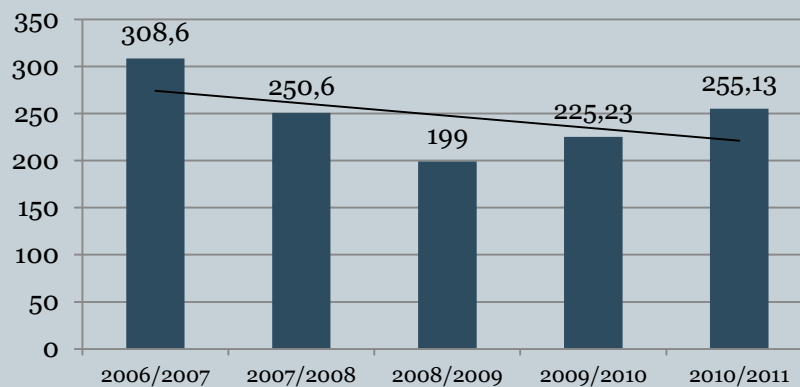
Trend naraščanja vpogledov (povzetek, polno besedilo v e-vire glede na število aktivnih uporabnikov študentov in zaposlenih na UM

Število aktivnih uporabnikov študentov in zaposlenih na UM na strokovnega delavca

Število aktivnih uporabnikov študentov in zaposlenih na UM na računalniško delovno mesto

Število aktivnih uporabnikov študentov in zaposlenih na UM na računalniško delovno mesto

Kvalitativni kazalci uspešnosti knjižnične dejavnosti

Kvalitativni kazalci uspešnosti knjižnične dejavnosti 2011/2012

Izhod iz ankete

NAMEN, POSLANSTVO IN CILJI KNJIŽNICE

3. Ali ima knjižnica opredeljeno vizijo in poslanstvo?

da

ne

4. Ali sta vizija in poslanstvo javno objavljena?

da

ne

knjižnica nima vizije in poslanstva

5. Ali sta vizija in poslanstvo knjižnice opredeljena tako, da sta razumljiva:

da, v celoti

da, večinoma

ne

knjižnica vizije in poslanstva nima

- zaposlenim v knjižnici

- zaposlenim na visokošolskem zavodu

- širši javnosti

6. Ali sta vizija in poslanstvo knjižnice usklajena z vizijo in poslanstvom visokošolskega zavoda?

da

ne

Spletni vprašalnik povzet po standardu:

-140 vprašanja iz področij:

- Namen, poslanstvo in cilji knjižnice
- Upravljanje in vodenje knjižnice
 - Evalvacija knjižnice
- Zgradba, oprema in prostori knjižnice
 - Knjižnični delavci
 - Proračun knjižnice
- Knjižnična zbirka in drugi informacijski viri
- Dostopnost zbirke in drugih inf. virov
- Knjižnične storitve
- Izobraževalna dejavnost in sodelovanje v študijskem in raziskovalnem procesu
- Komuniciranje, sodelovanje in povezovanje

Pravno formalni status knjižnice

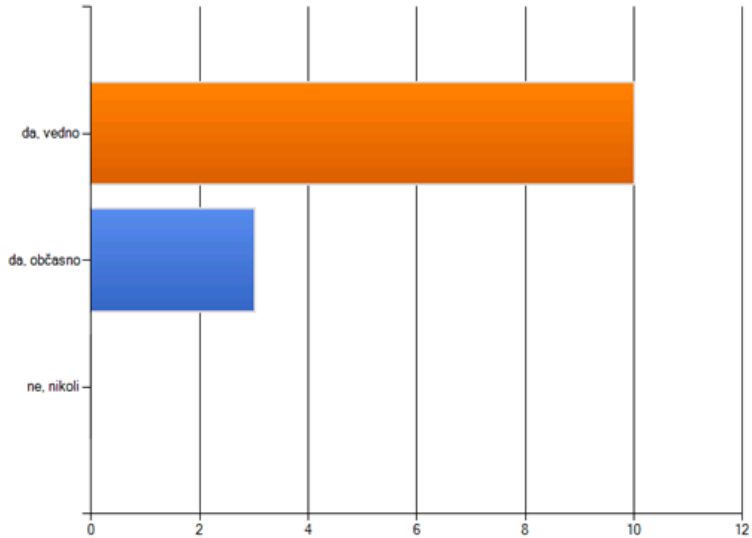
Visokošolska knjižnica deluje v okviru visokošolskega zavoda/univerze.

Visokošolski zavod nima samostojne knjižnice in ima sklenjene pogodbe...

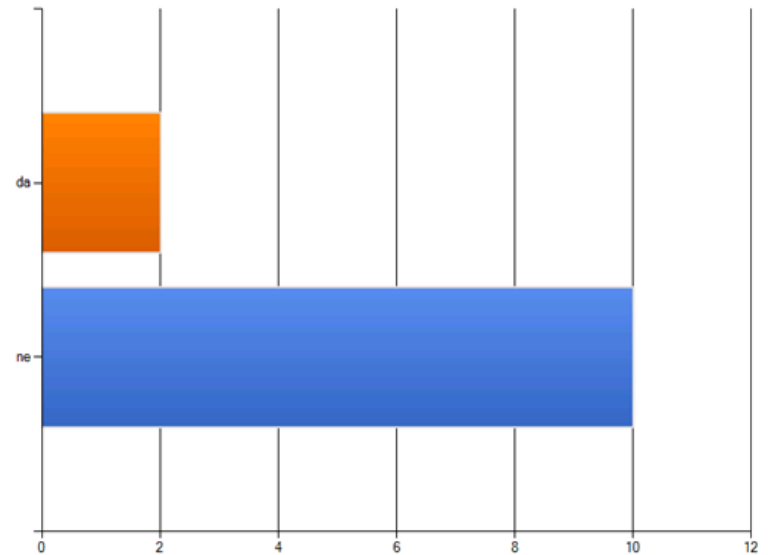
Standard 1.1: Visokošolska knjižnica je pravna oseba ali njena organizacijska enota /.../

NAKVIS: Merila za akreditacijo ... (13. člen) : z visokošolsko knjižnico v okviru zavoda, ki mora zagotavljati ustrezne knjižnične informacijske storitve, dostop do ustreznega knjižničnega gradiva s področij študijskih programov zavoda ter znanstvenih, raziskovalnih, umetniških in strokovnih področij; ki jih zavod razvija; študijsko gradivo in elektronske baze podatkov morajo ustrezati vsebini in stopnji študijskih programov, visokošolska knjižnica pa določilom zakona o knjižničarstvu.

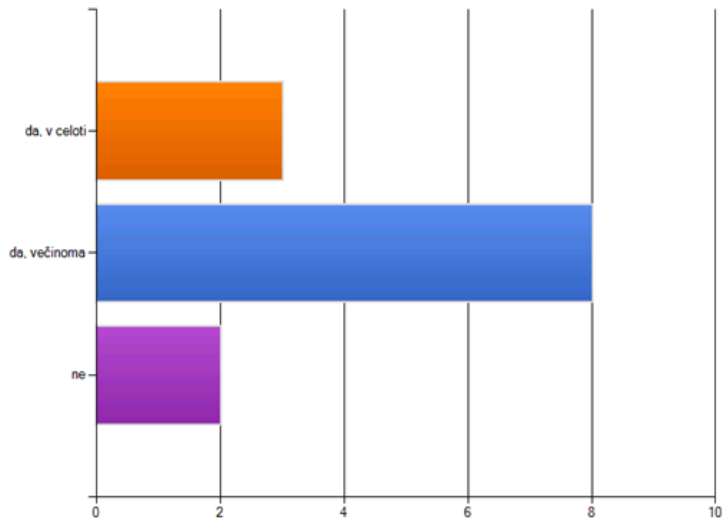
Ali je knjižnica vključena v procese načrtovanja (strateškega, letnega itd.) v okviru visokošolskega zavoda?

Ali obstaja stalni strokovni organ (strokovni svet, knjižnični odbor ipd.) knjižnice?

Ali način upravljanja/vodenja visokošolskega zavoda spodbudno vpliva na delovanje knjižnice in učinkovito izrabo njenih informacijskih virov in storitev?

Standard (2.9): V okviru visokošolskega zavoda mora delovati knjižnični odbor visokošolske knjižnice, sestavljen iz predstavnikov študentov, zaposlenih v knjižnici in na visokošolskem zavodu ter vodstva zavoda. /.../

73. Ali so v letnem proračunu knjižnice oz. finančnem načrtu visokošolskega zavoda zagotovljena zadostna sredstva za razvoj knjižnične zbirke in za zagotavljanje drugih informacijskih virov?

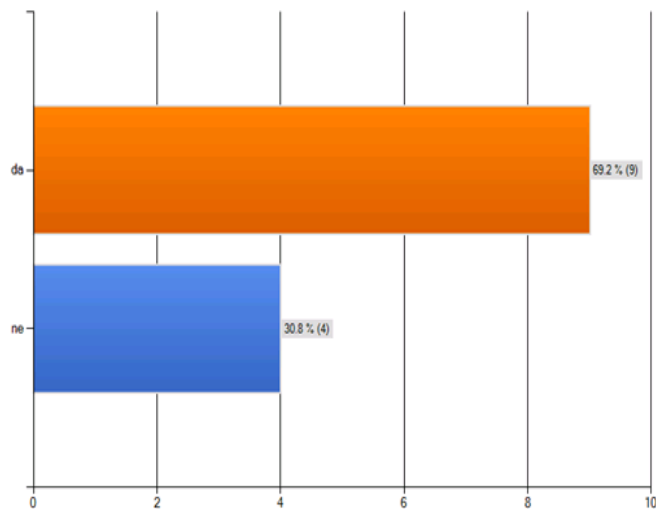
[Create Chart](#) [Download](#)

	Response	Response
	Percent	Count

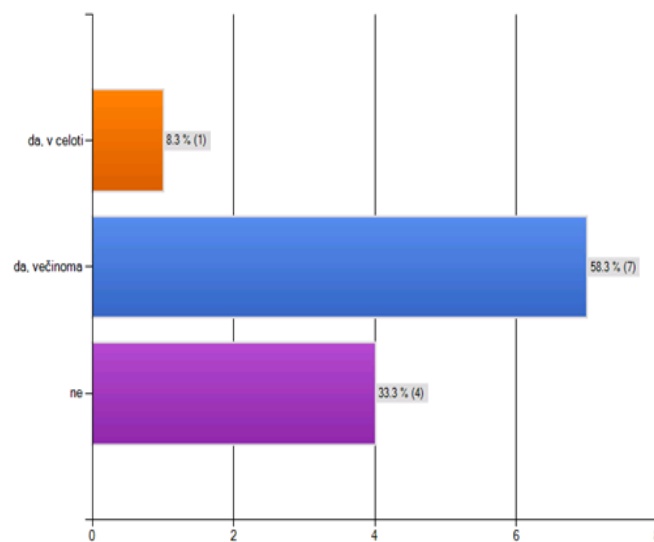
da		69.2% 9
-----------	--	-----------------------

ne		30.8% 4
-----------	--	------------

Ali so v letnem proračunu knjižnice oz. finančnem načrtu visokošolskega zavoda zagotovljena zadostna sredstva za ustrezno število in strukturo zaposlenih v knjižnici in za njihovo nagrajevanje?

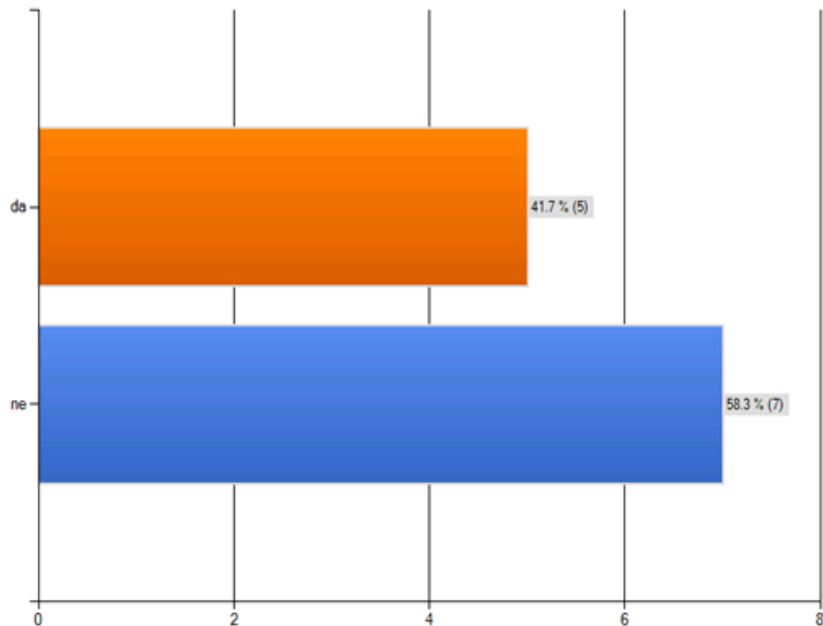

Ali vodja knjižnice samostojno razporeja s proračunom knjižnice ali s postavkami letnega proračuna oz. finančnega načrta visokošolskega zavoda za knjižnico?

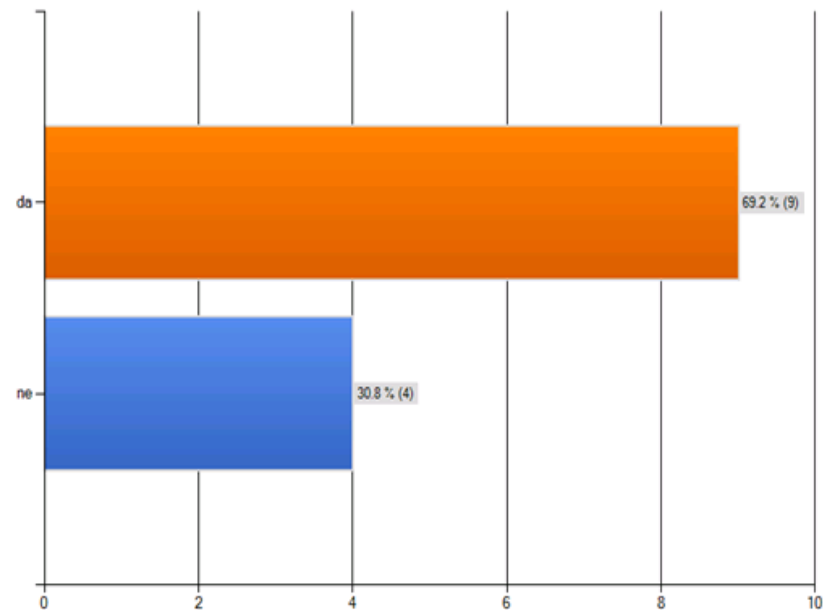

Delež prihodkov UKM v celotnih prihodkih UM = 3,08 %
(standard: 5 %, razvojno naravnani proračun 7-10 %)

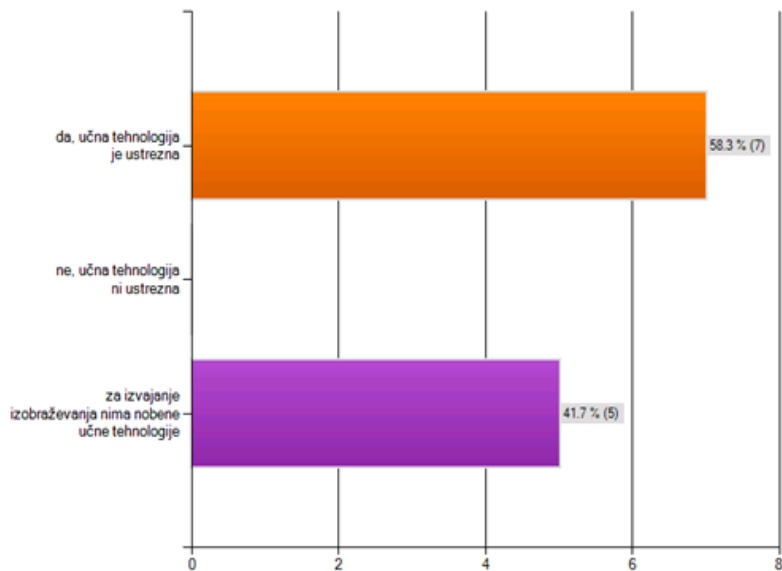
Ali so zagotovljeni pogoji za prostorsko širitev knjižničnih zbirk?

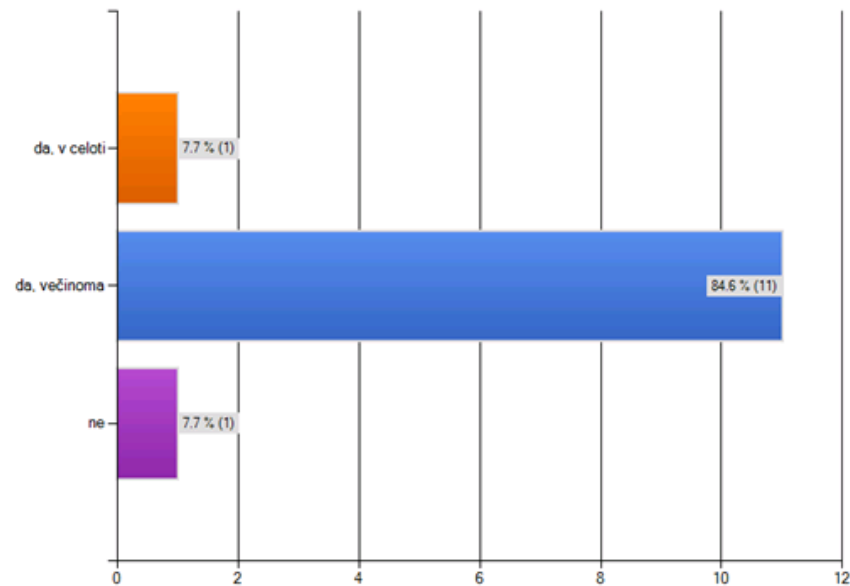
Ali je število zaposlenih strokovnih in pomožnih knjižničnih delavcev ustrezno za izpolnjevanje potreb uporabnikov po knjižničnih storitvah ter za nemoteno izvajanje knjižnične dejavnosti?

Ali je knjižnica opremljena z ustrežno učno tehnologijo za izvajanje izobraževanja uporabnikov?

Ali knjižnična zbirka po obsegu in kakovosti ustreza potrebam študijskega in raziskovalnega procesa visokošolskega zavoda?

Öffentliche Bibliotheken

Wissenschaftliche Bibliotheken

Legende

- Top-Gruppe
- Mittelgruppe
- Schlussgruppe

Erläuterungen

- [BIX-Tops](#)
- [Indikatoren](#)
- [Indexberechnung](#)

Ergebnisse

[zurück](#)

Wissenschaftliche Bibliotheken

☐	Leoben	UB	Ö	UB-1					*
☐	Ljubljana	CTK	SLO	UB-1					*
☐	Ludwigsburg	PH	BAW	HSB					***
☐	Lüneburg	UB	NIE	UB-1					**
☐	Magdeburg	UB	SAN	UB-1					**
☐	Mannheim	HSB	BAW	HSB					***
☐	Mannheim	UB	BAW	UB-1					****
☐	Maribor	UB	SLO	UB-2					*
☐	Merseburg	FHB	SAN	HSB					***
☐	München	HSB	BAY	HSB					**
☐	München	UB	BAY	UB-2					***
☐	Münster	ULB	NRW	UB-2					***
☐	Offenburg	HSB	BAW	HSB					***
☐	Oldenburg	BIS	NIE	UB-1					****
☐	Osnabrück	FHB	NIE	HSB					****
☐	Paderborn	UB	NRW	UB-1					***

Land/Bundesland

Slowenien

Angebote

Arbeitsplätze pro 1.000 prim. Nutzer	16
Mitarbeiter pro 1.000 prim. Nutzer (VZÄ)	3,78
Ausgaben f. Literatur/Information pro prim. Nutzer (EUR)	24
Anteil Ausgaben für elektron. Bestände in %	22,3
längste Öffnungszeiten pro Woche	69

Nutzung

physische Besuche pro prim. Nutzer	14
------------------------------------	----

Poslovník kakovosti – v fazi sprejemanja

POSLOVNIK KAKOVOSTI

(predlog)

UNIVERZE V MARIBORU

I

Univerza v Mariboru

November 2012

Iz poslovnika: “Na UM prepoznamo več področij ključnih procesov, ki so za univerzo še posebej pomembna /.../ Poleg tega prepoznamo ključne procese tudi /.../ na področju zagotavljanja virov znanja, kar omogoča knjižnična dejavnost.

Notranje evalvacije na UM

- Komisija za ocenjevanje kakovosti univerze od leta 2008 izvaja projekt notranjih institucionalnih evalvacij na UM.
- Notranje institucionalne evalvacije so po svoji vsebini in izvedbi lahko podobne zunanjim institucionalnim evalvacijam.
- Evalvatorji uporabljajo Merila NAKVIS – Merila za akreditacijo in evalvacijo visokošolskih zavodov in študijskih programov.
- Izvajalci so usposobljeni kandidati za člane evalvacijskih komisij pri NAKVIS-u.
- Eden izmed članov evalvacijskih komisij obvezno prihaja iz vrst študentov etc.

UKM še ni bila notranje evalvirana iz razloga, da ni meril za evalvacijo drugih članic oz “ne-visokošolskih zavodov” univerze.

- Sklep 6 (6. redna seja KOKU, 11.10.2012):

Komisija za ocenjevanje kakovosti univerze zadoži Univerzitetno knjižnico Maribor, Študentske domove Maribor in Rektorat UM, da pristopijo k izdelavi osnutka meril, po katerih bodo lahko tudi te institucije evalvirane s strani ekspertnih skupin.

Zaključek

- **Sistematična evalvacija dejavnosti knjižnic in oblikovanje kriterijev kakovosti, po katerih se evalvacijo izvaja letno v skladu z veljavnimi standardi in priporočili stroke in univerze**
- **Spremljanje gibanj in trendov v različnih segmentih dejavnosti**
- **Podlaga v procesih odločanja, predvsem v strateškem planiranju**
- **Dokument, s katerim lahko utemeljeno in argumentirano predstavimo kakovost storitev in ustanove ter potrebe za nadaljnji razvoj dejavnosti partnerjem, ki so vpleteni v sistem sprememb**